

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Samordna
opptak

Oslo, 17.11.2014
Vårt saksnummer: 2014/11576
Deres saksnummer: 14/3741-

Postboks 1133
0318 Oslo
Telefon: 22 84 18 00
postmottak@samordnaopptak.no
www.samordnaopptak.no

Høringsuttalelse: Forslag om endring av karakterkrav i matematikk til lærerutdanning

Vi viser til høringsbrev av 3.10.2014.

Samordna opptak har ingen bemerkninger til innføring av økt karakterkrav i fellesfaget matematikk (224 timer). Vi ser imidlertid behov for tydeliggjøring med hensyn til alternative måter å tilfredsstille det skjærpede karakterkravet på. Det bør presiseres at det bare er programfagene i matematikk med *et omfang på minst 140 årstimer* som kan antas å dekke kravet om karakteren 4 i fellesfaget matematikk. Samordna opptak foreslår følgende formulering:

Karakterkravet i matematikk gjelder ikke for søkere som kan dokumentere bestått programfag i matematikk *med et omfang på minst 140 timer* eller tilsvarende.

Samordna opptak har laget en rapport som viser hvordan et eventuelt krav om karakteren 4 i matematikk ville ha virket på årets opptak. Rapporten er vedlagt.

Etter vår vurdering er det ikke hjemmel for å gi opptak til søkere som ikke oppfyller spesielle opptakskrav. Spesielle opptakskrav er ufravikelige fordi de er nødvendige forkunnskaper ved studiestart. En søker som ikke oppfyller spesielle opptakskrav, er heller ikke kvalifisert til studiet. Vi kan ikke se at det er grunn til å innføre en særordning på lærerstudiene, ved å etablere forkurs for søkere som ikke oppfyller karakterkravet i matematikk. Vi viser til at det ikke er etablert tilsvarende ordninger for andre karakterkrav, f. eks. sivilingeniørstudiene ved NTNU og norskkravet ved lærerstudiene.

Siden det foreligger så få opplysninger om det planlagte kompensatoriske forkurset, kan Samordna opptak ikke vurdere om dette er gjennomførbart.

Med hilsen

Bente Ringlund Bunæs
Daglig leder

Trine Hotvedt
Ass. daglig leder

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved SO og er derfor ikke signert.

Simulering av endrede karakterkrav for et utvalg av utdanninger i det samordnede opptaket i 2014

Denne rapporten fra SO gir svar på hva effekten ville være av en eventuell skjerping av opptakskrav for ulike lærerutdanninger. Rapporten tar for seg hva effekten ville være av å skjerpe karakterkravet i fellesfaget i matematikk til 4 eller bedre for opptak til grunnskolelærerutdanningene og 5-årig integrert lærerutdanning, samlet og brutt ned på lærested og studium. Merk at vi i denne rapporten ikke har sett på hva effekten ville ha vært dersom man også hadde skjerpet det alternative karakterkravet for programfag i matematikk fra Bestått til 3 eller bedre. Dette må vi eventuelt komme tilbake til i en senere rapport. Studiumnavn er studiumnavn som er brukt ut mot søkerne i NOM 2014.

Datagrunnlaget er matematikkarakterene til møttestudenter til de aktuelle utdanningene høsten 2014. Ettersom det også i dag er et karakterkrav i fellesfaget i matematikk – 3 eller bedre – så er karaktersnittet i faget hentet fra saksbehandlingen til årets opptak. Det innebærer at eventuelle forbedringer i faget ført på kompetansebevis er med i beregningen, og ikke bare matematikkarakteren hentet fra søkerens vitnemål. Datagrunnlaget er således både nær fullstendig og av svært høy kvalitet.

Grunnskolelærerutdanninger og 5-årige integrerte lærerutdanninger

Felles for disse utdanningene er at de allerede i dag har krav om karakteren 3 eller bedre i fellesfaget i matematikk (= FFMAT i tabellene) (224 timer) – eventuelt bestått programfag i matematikk (140 timer), 3 eller bedre i fellesfaget norsk (393 timer og alle andre likeverdige varianter) og minst 35 skolepoeng (karaktersnitt for opptaksgrunnlaget pluss eventuelle realfags- eller språkpoeng).

A	B	C	D	E	F	G	H
Utdanningstype	Antall studier	Antall studie-plasser	Antall møtt	Antall møtt uten FFMAT>3	Antall møtt i 2014 som ikke oppfyller krav om 4	% møtt som oppfyller krav om 4	Antall møtt dersom nytt krav
Gr.lær. 1-7	40	1635	1319	1	479	63,7 %	840
Gr.lær. 5-10	35	1381	1475	1	402	72,7 %	1073
5-årig lær.	33	916	943	0	165	82,5 %	778

Tabell 1. Effekten av skjerping av karakterkravet i fellesfaget i matematikk ved opptak til tre typer lærerutdanning, samlet for hver utdanningstype.

Vi ser at beregningsgrunnlaget omfatter alle så nær som 1 søker til hver av grunnskolelærerutdanningene. Om lag 64 % av møttestudenter til grunnskolelærerutdanning 1-7 ville ha vært kvalifisert dersom man i stedet hadde hatt krav om karakteren 4 eller bedre i fellesfaget i matematikk, eventuelt et bestått programfag i matematikk. For GLU 5-10 ville rundt 73 % vært kvalifisert, mens det for 5-årig integrert ville rundt 83 % ha vært kvalifisert under et skjerpet regelverk.

Med karakterkrav 4 og årets søkere ville bare 51,4 % av studieplassene på GLU 1-7 blitt fylt opp med kvalifiserte studenter. For GLU 5-10 ville 78 % blitt fylt opp, mens det for 5-årig integrert ville vært omkring 85 %.

Grunnskolelærerutdanning 1-7

Tabell 2a viser effekten av skjerping av karakterkravet i fellesfaget i matematikk fra 3 til 4 brutt ned på det enkelte lærested, mens 2b viser effekten per studium.

A	B	C	D	E	F	G	H
Lærested	Antall studier	Antall studie-plasser	Antall møtt	Antall møtt uten FFMAT>3	Antall møtt i 2014 som ikke fyller krav om 4	% møtt som oppfyller krav om 4	Antall møtt dersom nytt krav
HBV	4	100	67	0	28	58,2 %	39
HIB	7	200	208	0	69	66,8 %	139
HIHM	4	90	97	0	34	64,9 %	63
HINE	1	20	13	0	5	61,5 %	8
HINT	2	60	54	0	17	68,5 %	37
HIOA	1	192	214	0	90	57,9 %	124
HISF	2	50	26	0	10	61,5 %	16
HIST	2	180	174	0	55	68,4 %	119
HIT	4	110	84	0	34	59,5 %	50
HIØ	1	66	49	0	19	61,2 %	30
HSH	1	54	21	0	9	57,1 %	12
HVO	2	80	45	0	13	71,1 %	32
NLA	1	40	21	0	8	61,9 %	13
SA/SH	1	12	8	0	1	87,5 %	7
UIA	3	115	118	1	45	61,9 %	73
UIN	1	72	23	0	10	56,5 %	13
UIS	1	80	45	0	12	73,3 %	33
UIT	2	114	54	0	22	59,3 %	32

Tabell 2a. Beregnet effekt av skjerping av karakterkravet i fellesfaget i matematikk ved opptak til grunnskolelærerutdanning 1-7, gruppert på lærested.

Vi ser av tabell 2a (over) at det er noe variasjon mellom lærestedene med hensyn til hvor stor andel av studentene som møtte i 2014 som ville ha vært kvalifisert med karakterkrav 4 i fellesfaget i matematikk, eventuelt med et bestått programfag. Variasjonen ligger i hovedsak mellom 56 % og 73 %. Effekten ville ha vært minst for Samisk høyskole, men her er beregningsgrunnlaget lavt.

Tabell 2b (under) viser effekten per studium. Spredningen i effekten er ikke vesentlig annerledes enn spredningen mellom læresteder. Det lavere antallet fremmøtte studenter ville gjøre det naturlig å slå sammen studier på hvert enkelt lærested.

A	B	C	D	F	G	H
Lærested	Studiumnavn	Antall studie-plasser	Antall møtt	Antall møtt i 2014 som ikke fyller krav om 4	% møtt som oppfyller krav om 4	Antall møtt dersom nytt krav
HBV	GRL 1.-7. Drammen	40	35	14	60,0 %	21
HBV	GRL 1.-7. Bærum	0	0	0		0
HBV	GRL 1.-7. estetisk modell Vestfold	10	4	2	50,0 %	2
HBV	GRL 1.-7. Vestfold	50	28	12	57,1 %	16
HIB	GRL 1.-7. engelsk	36	38	14	63,2 %	24
HIB	GRL 1.-7. kroppsøving	32	37	9	75,7 %	28
HIB	GRL 1.-7. mat og helse	12	17	5	70,6 %	12
HIB	GRL 1.-7. musikk	16	14	7	50,0 %	7
HIB	GRL 1.-7. naturfag	32	28	5	82,1 %	23
HIB	GRL 1.-7. RLE	36	29	12	58,6 %	17
HIB	GRL 1.-7. samfunnsfag	36	45	17	62,2 %	28
HIHM	GRL 1.-7. Gran	0	0	0		0
HIHM	GRL 1.-7. Hamar	50	44	18	59,1 %	26
HIHM	GRL 1.-7. Kongsvinger	10	11	4	63,6 %	7
HIHM	GRL 1.-7. samlingsbasert	30	42	12	71,4 %	30
HINE	GRL 1-7 Nesna/ Helgeland	20	13	5	61,5 %	8
HINT	GRL 1.-7. Levanger	40	37	9	75,7 %	28
HINT	GRL 1.-7. tr. deltid Levanger	20	17	8	52,9 %	9
HIOA	GRL 1.-7.	192	214	90	57,9 %	124
HISF	GRL 1.-7.	20	16	6	62,5 %	10
HISF	GRL 1.-7. samling deltid	30	10	4	60,0 %	6
HIST	GRL 1.-7.	145	146	48	67,1 %	98
HIST	GRL 1.-7. realfag	35	28	7	75,0 %	21
HIT	GRL 1.-7. desentralisert	25	12	2	83,3 %	10
HIT	GRL 1.-7. nettbasert	35	38	13	65,8 %	25
HIT	GRL 1.-7. Notodden	25	9	5	44,4 %	4
HIT	GRL 1.-7. Porsgrunn	25	25	14	44,0 %	11
HIØ	GRL 1.-7. Halden	66	49	19	61,2 %	30
HSH	GRL 1-7 Stord	54	21	9	57,1 %	12
HVO	GRL 1.-7.	30	26	8	69,2 %	18
HVO	GRL 1.-7. deltid	50	19	5	73,7 %	14
NLA	GRL 1.-7. Bergen	40	21	8	61,9 %	13
SA/SH	GRL 1.-7. samisk	12	8	1	87,5 %	7
UIA	GRL 1.-7. Grimstad	35	33	11	66,7 %	22
UIA	GRL 1.-7. Kristiansand	70	74	30	59,5 %	44
UIA	GRL 1.-7. master	10	11	3	72,7 %	8
UIN	GRL 1.-7.	72	23	10	56,5 %	13
UIS	GRL 1.-7.	80	45	12	73,3 %	33
UIT	GRL 1.-7. trinn, Alta	30	22	8	63,6 %	14
UIT	GRL 1.-7. trinn, Tromsø	84	32	14	56,3 %	18

Tabell 2b. Beregnet effekt av skjerping av karakterkravet i fellesfaget i matematikk ved opptak til grunnskolelærerutdanning 1-7 per studium.

Grunnskolelærerutdanning 5-10

Tabell 3a viser effekten av skjerping av karakterkravet i fellesfaget i matematikk fra 3 til 4 brutt ned på det enkelte lærested, mens 3b viser effekten per studium.

A	B	C	D	E	F	G	H
Lærested	Antall studier	Antall studie-plasser	Antall møtt	Antall møtt uten FFMAT>3	Antall møtt i 2014 som ikke oppfyller krav om 4	% møtt som oppfyller krav om 4	Antall møtt dersom nytt krav
HBV	5	120	107	0	37	65,4 %	70
HIB	5	152	174	0	47	73,0 %	127
HIHM	1	60	76	0	14	81,6 %	62
HINE	1	20	15	0	6	60,0 %	9
HINT	1	60	40	0	8	80,0 %	32
HIOA	3	168	196	0	54	72,4 %	142
HISF	1	40	41	0	10	75,6 %	31
HIST	3	190	271	0	59	78,2 %	212
HIT	3	85	92	1	40	56,0 %	52
HIØ	1	44	57	0	23	59,6 %	34
HSH	1	36	40	0	19	52,5 %	21
HVO	1	50	45	0	14	68,9 %	31
NLA	2	70	52	0	18	63,0 %	34
SA/SH	1	12	9	0	1	88,9 %	8
UIA	2	100	108	0	21	80,6 %	87
UIN	1	48	40	0	9	77,6 %	31
UIS	2	70	67	0	15	77,6 %	52
UIT	1	56	45	0	7	84,4 %	38

Tabell 3a. Beregnet effekt av skjerping av karakterkravet i fellesfaget i matematikk ved opptak til grunnskolelærerutdanning 5-10, gruppert på lærested.

Vi ser av tabell 3a (over) at det er relativt stor variasjon mellom lærestedene med hensyn til hvor stor andel av studentene som møtte i 2014 som ville ha vært kvalifisert med karakterkrav 4 i fellesfaget i matematikk, eventuelt med et bestått programfag. Variasjonen ligger mellom 52 % og 89 %. Høgskolene i Hedmark og Sør-Trøndelag ville være de eneste som likevel ville kunne utnytte nåværende studiumkapasitet fullt ut.

Tabell 3b (under) viser effekten per studium. Vi ser at spredningen her er noe større enn lærestedene i mellom, men at det er relativt lavere andel studier som ville ha fått et svært lavt antall studenter.

A	B	C	D	F	G	H
Lærested	Studiumnavn	Antall studie-plasser	Antall møtt	Antall møtt i 2014 som ikke fyller krav om 4	% møtt som oppfyller krav om 4	Antall møtt dersom nytt krav
HBV	GRL 5.-10. MAT+NAT Drammen	20	18	2	88,9 %	16
HBV	GRL 5.-10. MAT+NAT Vestfold	30	14	3	78,6 %	11
HBV	GRL 5.-10. NOR+SAM Drammen	20	32	16	50,0 %	16
HBV	GRL 5.-10. NOR+SAM Vestfold	30	21	11	47,6 %	10
HBV	GRL 5.-10. SAM+MAT Drammen	20	22	5	77,3 %	17
HIB	GRL 5.-10. mat og helse	12	13	1	92,3 %	12
HIB	GRL 5.-10. matematikk	36	41	0	100,0 %	41
HIB	GRL 5.-10. musikk	20	21	8	61,9 %	13
HIB	GRL 5.-10. norsk	36	45	21	53,3 %	24
HIB	GRL 5.-10. samfunnsfag	48	54	17	68,5 %	37
HIHM	GRL 5.-10. Hamar	60	76	14	81,6 %	62
HINE	GRL 5-10	20	15	6	60,0 %	9
HINT	GRL 5.-10. Levanger	60	40	8	80,0 %	32
HIOA	GRL 5.-10. engelsk	53	58	24	58,6 %	34
HIOA	GRL 5.-10. matematikk	65	80	6	92,5 %	74
HIOA	GRL 5.-10. norsk	50	58	24	58,6 %	34
HISF	GRL 5.-10.	40	41	10	75,6 %	31
HIST	GRL 5.-10. matematikk	70	84	7	91,7 %	77
HIST	GRL 5.-10. norsk	70	94	43	54,3 %	51
HIST	GRL 5.-10. realfag	50	93	9	90,3 %	84
HIT	GRL 5.-10. nettbasert	25	37	14	62,2 %	23
HIT	GRL 5.-10. Notodden og desentralisert	25	16	5	68,8 %	11
HIT	GRL 5.-10. Porsgrunn	35	39	21	46,2 %	18
HIØ	GRL 5.-10. Halden	44	57	23	59,6 %	34
HSH	GRL 5-10 Stord	36	40	19	52,5 %	21
HVO	GRL 5.-10.	50	45	14	68,9 %	31
NLA	GRL 5.-10. Bergen	50	33	9	72,7 %	24
NLA	GRL 5.-10. kr.øving+RLE,Bergen	20	19	9	52,6 %	10
SA/SH	GRL 5.-10. samisk	12	9	1	88,9 %	8
UIA	GRL 5.-10. Kr. sand	70	76	16	78,9 %	60
UIA	GRL 5.-10. master	30	32	5	84,4 %	27
UIN	GRL 5.-10.	48	40	9	77,5 %	31
UIS	GRL 5.-10. norsk	30	22	11	50,0 %	11
UIS	GRL 5.-10.trinn matematikk	40	45	4	91,1 %	41
UIT	GRL 5.-10. trinn, Tromsø	56	45	7	84,4 %	38

Tabell 3b. Beregnet effekt av skjerping av karakterkravet i fellesfaget i matematikk ved opptak til grunnskolelærerutdanning 5-10 per studium.

5-årig integrert lærerutdanning (lektorutdanning)

Tabell 4a viser effekten av skjerping av karakterkravet i fellesfaget i matematikk fra 3 til 4 brutt ned på det enkelte lærested, mens 4b viser effekten per studium.

A	B	C	D	E	F	G	H
Lærested	Antall studier	Antall studie-plasser	Antall møtt	Antall møtt uten FFMAT>3	Antall møtt i 2014 som ikke oppfyller krav om 4	% møtt som oppfyller krav om 4	Antall møtt dersom nytt krav
HBV	2	35	22	0	4	81,8 %	18
HIHM	2	30	23	0	13	43,5 %	10
MF	1	20	19	0	6	68,4 %	13
NMBU	1	15	22	0	0	100,0 %	22
NTNU	8	225	232	0	25	89,2 %	207
UIA	8	70	80	0	16	80,0 %	64
UIB	3	90	93	0	8	91,4 %	85
UIN	1	20	12	0	3	75,0 %	9
UIO	4	286	326	0	64	80,4 %	262
UIS	1	50	56	0	16	71,4 %	40
UIT	2	75	58	0	10	82,8 %	48

Tabell 4a. Beregnet effekt av skjerping av karakterkravet i fellesfaget i matematikk ved opptak til 5-årig integrert lærerutdanning, gruppert på lærested.

Vi ser av tabell 4a at det er relativt stor variasjon mellom lærestedene med hensyn til hvor stor andel av studentene som møtte i 2014 som ville ha vært kvalifisert med karakterkrav 4 i fellesfaget i matematikk, eventuelt med et bestått programfag. Ved Høgskolen i Hedmark ville bare 43,5 % av møtte studenter i 2014 ha vært kvalifisert under et skjerpet regelverk, for øvrige læresteder ligger dette i hovedsak mellom 68 og 91 %. Unntaket er NMBU, der samtlige møtte studenter i 2014 også ville ha tilfredsstilt et skjerpet regelverk. NMBU ville kunne utnytte studiekapasiteten fullt ut, men også flere andre læresteder ville kunne få et antall kvalifiserte studenter som ligger tett oppunder antallet studieplasser.

Tabell 4b (under) viser at det er stor variasjon mellom de enkelte studiene. Noen studier ville ikke miste noen studenter ved skjerping av kravet i matematikk, mens andre ville miste halvparten eller flere. Studiene med realfaglig innretning ville gjennomgående beholdt flest av studentene sine.

A	B	C	D	F	G	H
Lærested	Studiumnavn	Antall studie- plasser	Antall møtt	Antall møtt i 2014 som ikke fyller krav om 4	% møtt som oppfyller krav om 4	Antall møtt dersom nytt krav
HBV	Lektorutdanning i historie, Vestfold	25	22	4	81,8 %	18
HBV	Lektorutdanning i norsk, Vestfold	10	0	0		0
HIHM	Lektorutdanning i engelsk, Hamar	15	18	12	33,3 %	6
HIHM	Lektorutdanning i norsk, Hamar	15	5	1	80,0 %	4
MF	Lektorprogram i RLE/rel. og etikk og samf.	20	19	6	68,4 %	13
NMBU	Lektorutdanning i realfag	15	22	0	100,0 %	22
NTNU	Lektorutdanning i geografi	15	17	2	88,2 %	15
NTNU	Lektorutdanning i historie	25	25	1	96,0 %	24
NTNU	Lektorutdanning i realfag	65	65	1	98,5 %	64
NTNU	Lektorutdanning i samfunnsfag	30	30	5	83,3 %	25
NTNU	Lektorutdanning språkfag/engelsk	45	50	8	84,0 %	42
NTNU	Lektorutdanning språkfag/fransk	7	4	2	50,0 %	2
NTNU	Lektorutdanning språkfag/nordisk	33	36	6	83,3 %	30
NTNU	Lektorutdanning språkfag/tysk	5	5	0	100,0 %	5
UIA	Lektorutd. med samf. kunnsk. i første studieår	10	11	2	81,8 %	9
UIA	Lektorutdanning med engelsk i første studieår	10	16	6	62,5 %	10
UIA	Lektorutdanning med fremmedspr. i første studieår	10	8	4	50,0 %	4
UIA	Lektorutdanning med fysikk i første studieår	10	0	0		0
UIA	Lektorutdanning med historie i første studieår	5	7	0	100,0 %	7
UIA	Lektorutdanning med matematikk i første studieår	10	17	0	100,0 %	17
UIA	Lektorutdanning med norsk i første studieår	10	14	4	71,4 %	10
UIA	Lektorutdanning med religion i første studieår	5	7	0	100,0 %	7
UIB	Lektorutdanning i engelsk, fransk eller tysk	32	35	3	91,4 %	32
UIB	Lektorutdanning i naturvitenskap eller matematikk	30	34	0	100,0 %	34
UIB	Lektorutdanning i nordisk	28	24	5	79,2 %	19
UIN	Lektorutdanning i samfunnsfag m/fordyp. i historie	20	12	3	75,0 %	9
UIO	Lektorprogrammet, fremmedspråk	65	77	16	79,2 %	61
UIO	Lektorprogrammet, kultur og samfunnsfag	86	105	16	84,8 %	89
UIO	Lektorprogrammet, nordisk	65	88	32	63,6 %	56
UIO	Lektorprogrammet, realfag	70	56	0	100,0 %	56
UIS	Lektorutdanning 8-13	50	56	16	71,4 %	40
UIT	Lektorutd. trinn 8-13, språk og samf.fag, Tromsø	60	49	10	79,6 %	39

Tabell 4b. Beregnet effekt av skjerping av karakterkravet i fellesfaget i matematikk ved opptak til 5-årigintegrrert lærerutdanning per studium.